

Oproep van drinkwaterbedrijven in Nederland:

Herstel de natuurlijke balans in het watersysteem

De recente oproep van 170 wetenschappers in Trouw om juist nu radicaal te verduurzamen, maakt veel los in de samenleving. En de roep om verduurzaming vindt weerklink. Ook de Nederlandse drinkwaterbedrijven pleiten vandaag voor fundamentele hervormingen met als doel het herstel van de natuurlijke balans in het watersysteem.

Onze nationale zoetwatervoorraad is kwetsbaar. We zijn afhankelijk van het weer en de hoeveelheid water die ons land binnenstroomt via de rivieren. De watertoevoer, zowel via rivieren als via regen, vertoont steeds grotere fluctuaties. Op basis van recente KNMI-rapportages en eigen berekeningen verwachten de drinkwaterbedrijven voor 2020 dat er opnieuw droogte zal optreden. De eerste droogte dient zich al aan, vroeg in het seizoen. Langdurige droogte zal leiden tot verdere druk op de toch al beperkte zoetwatervoorraden. Omdat ook het waterhuishouden verandert in de landen waar de rivieren hun oorsprong hebben, zien we de toevoer van het rivierwater verminderen. Daar komt bovenop dat er een relatie is tussen de hoeveelheid en de kwaliteit van het water: de concentratie van (schadelijke) stoffen in het water neemt toe bij lage waterstanden.

De huidige COVID-crisis leert hoe afhankelijk we van elkaar zijn, zowel binnen Nederland als daarbuiten. Ook als het gaat om de aanpak van droogte en het beheer van onze rivieren is dat het geval. Hetzelfde geldt voor ons nationale waterhuishouden. Ook daarin zijn we afhankelijk van internationale factoren zoals klimaatverandering en vervuiling. De aanpak van droogte en het beheer van het gehele watersysteem moet met een nieuwe bril op worden bekeken. Rivieren, meren (waaronder het IJsselmeer), oppervlaktewater en grondwater moeten meer gezien worden als samenhangend geheel. Nog te vaak wordt er naar facetten gekeken. En dat terwijl water onderdeel is van een natuurlijke en alomvattende kringloop. Cruciaal is dat we het beschikbare water beter vasthouden in het systeem. Nu nog is het watersysteem vooral ingericht op snel afvoeren van overtollig water. Dat is historisch zo gegroeid, maar voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Het vasthouden van meer water kan bijvoorbeeld door technische innovaties, zoals het opslaan van water in ondergrondse opslag. Of door andere ruimtelijke keuzes te maken en water een prominentere plek te geven in de ruimtelijke ordening. Nog te vaak is drinkwater als onderdeel van een groter systeem het ondergeschoven kindje.

En dan is er de verduurzamingsslag die op alle fronten hard nodig is. Met simpele maatregelen als korter of waterbesparend douchen en opvang en hergebruik van regenwater komen we een heel eind. De drinkwaterbedrijven nemen hier het voortouw in met besparingsacties en investeringen in wetenschappelijke onderzoeksprogramma's. Dat geldt ook voor piekverbruik tijdens warme en droge periodes. Met elkaar kunnen we pieken beperken door zuinig en verantwoord met drinkwater om te gaan. Maar het realiseren van waterbesparing kan ook op minder orthodoxe manieren: door onderscheid te maken tussen laagwaardig en hoogwaardig gebruik bijvoorbeeld. Dat betekent dat er bijvoorbeeld voor koeling van installaties in bedrijven een andere soort water wordt geleverd, van minder hoge kwaliteit. We vinden het nog te gewoon dat we topkwaliteit drinkwater gebruiken voor zo'n beetje alle denkbare doeleinden. Dat kan anders en dat moet anders.

Wat ons betreft is de tijd rijp voor een compleet nieuwe blik op de watervoorziening in ons land. Een transitie is nodig, zoals dat ook geldt voor de energietransitie. Zoveel is zeker. Hoe we kijken naar ons nationale waterhuishouden hoeft niet veel te verschillen van de aandacht voor de alomtegenwoordige energietransitie. De uitdagingen en impact zijn tenminste zo groot.

Peter van der Velden, voorzitter VEWIN. Namens alle drinkwaterbedrijven van Nederland.